

Stockholms stads lantegendomsnämnd.

Lantegendomsnämnden.

Myntgatan 4, St.; rt. 14 39, 14 46; st. 12 44, 25 65; expeditionstid: 9—2,30; lördagar och helgdagsaftnar 9—2.

Med anledning av väckta motioner beslöt stadsfullmäktige den 2 mars 1908 tillsättande av en särskild nämnd med uppgift att handhåva förvaltningen av stadens utanför dess dåvarande jurisdiktion belägna egendomar, där ej någon del av dem ställts under förvaltning av annan myndighet. Nämnden började sin verksamhet den 16 april samma år.

Denna Stockholms stads lantegendomsnämnd äger att ombesörja alla för dessa områdens tillgodogörande erforderliga utredningar ävensom i vederbörlig ordning beslutade åtgärder, såsom bekräftande stadsplaner och områdenas användande för olika ändamål ävensom deras förseende med kommunikationer samt avlopps-, vatten- och andra ledningar, för så vitt dessa åtgärder icke uppdragats åt annan myndighet.

Nämnden äger också att i överensstämmelse med stadsfullmäktiges beslut verkställa upplåtelse på viss tid eller försäljning av mark ävensom att på stadgade villkor bevilja lån för byggnadsändamål av medel, som må hava härför anvisats av stadsfullmäktige.

Nämnden består av sju ledamöter och tre suppleanter, vilka utses för två år. Nämnden, som inom sig utser ordförande, antager till sitt biträde en direktör och övrig ordinarie personal.

För revision av nämndens räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige årligen tre revisorer med tvenne suppleanter.

Rörande stadens lantegendomar se vidare den statistiska avdelningen.

Instruktion. Stadsfullmäktiges instruktion för lantegendomsnämnden, fastställd av kungl. maj:t den 27 mars 1908. Instruktion för lantegendomsnämndens sekreterare och ombudsman, antagen av nämnden den 15 jan. 1914.

Stat år 1917. Utgifter: 2,291,325 kr.; inkomster: 917,200 kr.

Nämndens ledamöter.

Ordförande.

*Lindhagen, C. A., borgmästare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Eklund, J. L., fabrikör, stadsfullm.

*Hjortzberg, E. G., direktör.

*Magnusson, K. G., ingenjör.

*Norén, A. J. N., byggnadsingenjör, stadsfullm.
Tengdahl, K. A., tjänsteman, stadsfullm.
Ygberg, H. O. A., f. d. stadsingenjör.

Suppleanter.

*Hansson, E., byggnästare.

*Andersson, P., folkskollärare, stadsfullm.

Söderberg, N. P., handelsträdgårdsmästare, stadsfullm.

Nämndens revisorer.

(Utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1916 års räkenskaper.)

Löven, S. A., direktör, stadsfullm.

Sandberg, H. K. A., bankkassör, stadsfullm.

Schultz, L. H., direktör, stadsfullm.

Dahlin, N. O., detektivkonstapel (suppl.).

Björling, J., folkskollärare, stadsfullm. (suppl.).

Direktör

(12,000 kr.; ej å stat.)

Meurling, C. H. F.; rt. 14 39, 14 46; st. 12 44; mottagningstid: 9—11.

Sekreterare och ombudsman

(3,000 kr.; ej å stat.)

Staël von Holstein, Ch. Mathilda; rt. 14 39, 14 46; st. 12 44; mottagningstid: 10—11.

Kamrerare (13).

Rendahl, J. Fr.; rt. 14 39, 14 46; st. 12 44; mottagningstid: 9—11.

Stadsplaneingenjör (14).

Dahlberg, L. A. (förordnad för 1917); rt. 14 39, 14 46; st. 12 44; mottagningstid: 9—11.

Byggnadskontrollant

(3,000 kr. jämte bostad; ej å stat.)

Larson, N. G.; rt. 14 39, 14 46; st. 25 65; mottagningstid: 9—11.

Biträdande ingenjör

(4,800 kr. jämte bostad; ej å stat.)

Malmberg, O. B.; träffas å arbetskontoret vid Alvik 9—10; rt. 114 39; st. 90 25.

Biträdande ingenjörer

(2,400—3,300 kr.; ej å stat.)

Pettersson, G. E.; Engström, P. E.

Ln. *Kontorsskrivare* (9).

Nilsson, K. M.

E. o. kontorsskrivare

(1,200 kr.; ej å stat).

Wetterwik, Brita I. M.

Ritbiträden (5).

Bentzer, Carin E. Ch.; Bjuggren, Gunhild M. E.

Skrivbiträde (4).

Lundborg, N. T., tjf. (se rättshjälpskontoret), tjf.

Larsson, Karin M.

Extra ritbiträde

(1,600 kr.; ej å stat).

Holmer, Viveka.

Vice värdar

(1,800—1,980 kr.; ej å stat).

Björkman, C. O.; mottagningstid: 9—11, rt. 14 39, 14 46; st. 12 44; mottagningstid å Enskede 1—3, st. Enskede 1 30; Karlsson, K. H., st. Enskede 70.

Dessutom ett *kontorsbud*.

Jägmästare

(800 kr.; ej å stat).

Öhrström, C. A.

Skogvaktare

(1,550 kr.; ej å stat).

Lönnbom, K.

Stockholms stads hamnstyrelse

och i samband därmed stående institutioner.

Hamnstyrelsen.

Brännkyrkagatan 2 A, Sö.; rt. 8645; st. 18 02, 18 13, 39 36. Styrelsen sammanträder i regel varje helgfri måndag kl. 2,15 e.m.

I gamla tider ägde Stockholm en hamnstyrelse, »kommitterade för börs-, hamn- och brobyggnader», senare hava frågor rörande stadens hamnväsende handlagts av drätselnämnden efter dess upprättande år 1864. År 1875 väckte dåvarande hamnkaptenen ett förslag om upprättande av en särskild hamnstyrelse, som livligt förordades av handels- och sjöfartsnämnden, men avlogs av stadsfullmäktige 1881. I början av år 1898 uppdrog beredningsutskottet åt delegerade att utreda frågan om lämpligaste ordnandet av stadens hamnväsen, antingen genom särskild styrelse eller annorledes. Detta uppdrag ledde till, att stadsfullmäktige antogo en ändring i instruktionen för handels- och sjöfartsnämnden, varigenom denna nämnd icke blott ålades att avgiva utlåtanden i hamnfrågor, då sådana begärdes, utan även berättigades att på eget initiativ göra framställning i hithörande ämnen, i samband varmed nämnden fick rätt att tillsätta särskilda delegerade för handläggning av hamnärenden (»hamndelegerade»). År 1908 väcktes hos stadsfullmäktige åter förslag om upprättande av en särskild hamnstyrelse, vilken motion remitterades till den s. k. omorganisationskommittén, som inkom med förslag i ämnet, varefter fullmäktige den 16 mars 1908 beslöt att inrätta en särskild hamnstyrelse för Stockholm, som med år 1909 trädde i verksamhet. Styrelsen består av fem utav stadsfullmäktige för två år valda ledamöter med lika många suppleanter. Den handhaver skötseln av stadens hamnväsen och sörjer för dess vidmakthållande och utveckling, i vilket avseende den handlägger ärenden ang. hamnen, slussen, kajer, flottbroar, stadens upplags- och byggnadsplatser vid Värtan, stadens tullpackhus, stadens isbrytare etc. För uppgörande av ritningar och kostnadsförslag samt för utförande av byggnads- och underhållsarbeten äger styrelsen påkalla biträde av stadens byggnadskontor.

Styrelsens räkenskaper och förvaltning granskas årligen av tre utav stadsfullmäktige utsedda revisorer.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads hamnstyrelse, fastställd av kungl. maj:t den 8 maj 1908.

Stat år 1917. Utgifter: 3,436,100 kr. Inkomster: 1,716,800 kr.

Styrelsens ledamöter.

Ordförande.

*Wallenberg, J. O., kapten, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Broman, J. W., direktör.

Edkvist, C. J., arbetsförmän.

*Lundström, K. B., grosshandlare.

Vinberg, S. W., överingenjör, stadsfullm.

Suppleanter.

Hüttner, M. S., grosshandlare.

*Lübeck, S. E. J., civilingenjör, kapten.

Roberg, Th., konsul, stadsfullm.

Romare, P. B., direktör, stadsfullm.

*Wickberg, T. W., tulltjänsteman.

Sekreterare.

Se nedan.

Styrelsens revisorer.

(Utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1916 års förvaltning.)

Isakson, C. J. A., skeppsbyggerinspektör, stadsfullm.

Rissén, Hj. R., tulltjänsteman.

Rönnow, A., direktör.

Styrelsens expedition.

Brännkyrkagatan 2 A, Sö.; rt. 85 44, 86 45; st. 18 02, 18 13, 39 36. Expeditions-tid: 10—3.

Stat år 1917. Utgifter: 17,235 kr.

Sekreterare

(3,000 kr.; ej å stat).

Ploman, E.; mottagningstid: 2—3.

Hamnkamrerare (13).

Jansson, E. V.; mottagningstid: 1—3.

Kontorsbiträde (6).

Ekholm, Gerda E. V.

Vaktmästare (4).

Bäckman, G. O.

Hamnuppbördskontoret.

Skeppsbron 46, 1 tr., St.; rt. 15 67; st. 44 62; expeditionstid under seglationstiden vanligen 8 f. m.—7 e. m., f. ö. beroende av förhållandena.

Överinseendet över stadens uppbörd av hamn-avgifter tillkommer hamnfogdeinspektören

Hs. (förut benämnd hamnkassör), som antages av hamnstyrelsen. Till sitt biträde har hamnfogdeinspektören hamnfogdar. Dessa antagas av hamnstyrelsen efter hamnkaptensens och hamnfogdeinspektörens hörande och fördelas till tjänstgöring för områden inom staden. Hamnfogdarna åligger att, var inom sitt område, debitera, uppbära och för hamnfogdeinspektören redovisa staden tillkommande hamnavgifter för fartyg och varor från inrikes ort. Över staden tillhörig, vid hamnen befintlig redskap, skall hamnfogde hålla noggrann tillsyn.

Instruktion. Instruktion för hamnfogdarna i Stockholm den 6 febr. 1877. Överståthållarämbetets kungörelse ang. uppbörd av hamnavgifter den 14 maj 1914.

Stat år 1917. Utgifter: 96,350 kr.

Hamnfogdeinspektör (13).

Lindberg, G. E.: adress och tel. se ovan; träffas säkrast 11—1.

Hamnfogdar

(600 kr. och fri bostad eller hyresersättning, 4 % provision å uppburna hamnavgifter; ej å stat).

Expeditionstid: se ovan.

Bruzelius, A. G., hamnfogdekontoret Riddarholmshamnen 15, *St.*, st. 25 14; **Österdahl, O. V.**, *tf.*, hamnfogdekontoret Norr Mälarstrand 24, *K.*, st. 94 32; **Hellman, J. A.**, hamnfogdekontoret Blasieholmshamnen, Hovslagaregatan 4, *C.*, st. 40 55; **Anderson, K. A.**, hamnfogdekontoret Västra Slussgatan 18, *Sö.*, st. 35 08.

Skrivbiträde

(2,500 kr.; ej å stat).

Hedlund, W.

Dessutom sju *hamnbetjante*, ett *vaktmästarbiträde* och en *brovakt vid Djurgårdsbrunnbron*.

Byggnadskontorets hamnavdelning.

Brännkyrkagatan 2 A, 1 o. 3 tr., Sö; rt. 86 45; st. 18 02, 18 13, 39 36; expeditions-tid: 10—4.

Avdelningen uppgör förslag till stadens hamnar och sjöfartsleder med därtill hörande vattenbyggnader, broar m. fl. anläggningar samt verkställer byggnad och underhåll av desamma.

Jfr vidare under byggnadskontoret sid. 51.

Hamnkontoret.

Skeppsbron 46, 1 tr., St.; rt. 15 67; st. 44 62; expeditionstid: vardagar 8 f. m.—7 e. m. och sön- och helldagar 9—11 f. m.

Inom Stockholms stads hamnområde övervakas ordningen av en hamnkaptens samt honom underlydande hamntjänstemän och hamnlotsar jämte övrig hamnbetjäning (kungl. brev till

överståthållarämbetet den 27 sept. 1878 och 15 juli 1881). Hamnkaptens tillsettes av överståthållarämbetet efter hamnstyrelsens hörande medelst förordnande tillsvidare och är skyldig att vid utövning av sin tjänstebefattning ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som av överståthållarämbetet och hamnstyrelsen honom meddelas. Han må varken för egen eller annans räkning idka något slags näring eller såsom förlägsman, delägare eller kommissionär vara intresserad i något yrke, som av sjöfarten är direkt beroende eller därmed står i omedelbart sammanhang. Å hamnkontoret skall finnas ett pålitligt biträde, som, då hamnkaptens är av andra tjänstegöromål hindrad att därstädes personligen närvara, på hans ansvar meddelar nödiga anvisningar och upplysningar i tjänsten.

Hamnlots åligger att, mot viss i taxa bestämd avgift, lotsa fartyg till vilken del som helst av stadens hamnområde så och anvisa fartyg tjänlig ankarplats och biträda med dess förläggande till förtöjning i land samt att, i vad på honom ankommer, vaka över efterlevnaden av hamnordningens föreskrifter samt i förekommande fall vidtaga lämpliga åtgärder till rättelse eller göra anmälan hos hamnkaptens. Då hamnlots icke är av tjänstegöromål upptagen, skall han vara att träffa å hamnkontoret de tider på dagen, då det hålles öppet.

Instruktioner m. m. Instruktion för hamnkaptens, fastställd av överståthållarämbetet den 17 juni 1908. Instruktion för hamnlotsarna den 6 febr. 1877. Hamnordning för Stockholm den 6 juli 1905 med ändringar den 17 juni 1908, 5 april, 21 juli och 6 nov. 1909, 5 sept. 1912 samt 13 jan. 1916. Taxa å hamnavgifter i Stockholm för åren 1914—18, fastställd av överståthållarämbetet den 15 jan. 1914.

Stat år 1917. Utgifter: 77,225 kr.

Hamnkaptens

(7,500 kr.; 2 ålderstillägg å 500 kr.).

Vakant; *tfj.* **Jacobson, H. M.**, hamnmästare (tel. se ovan); träffas säkrast 12—1.

Hamnmästare

(11; Holmer kvarstår å övergångstat med uppbördsprovision som slussmästare).

Jacobson, H. M., *tf.* hamnkaptens (se ovan); **Holmer, C. O.**, (slusskontoret, rt. 125 56, st. 38 89); **Andersson, H. R.**, (hamnkontoret Värtan, rt. 80 24, st. 94 60); **Jäderholm, J. O.**, *tf.*

Hamnkaptensens biträde

(3,000 kr.; ej å stat).

Synerholm, C. J. B., *tf.* (se nedan).

Hamnlotsar

(600 kr. jämte sportler).

Telefoner: rt. 78 28; st. 46 67.

Dahlström, E. J. A.; **Cederholm, P. G. R.**; **Peterson, G.**; **Synerholm, C. J. B.**, *tjl.* (se ovan), *tfj.* **Söderqvist, A. F.**; **Åberg, G. M.**

Vaktmästare

(900 kr.; ej å stat.)

Hägg, K. H. W.

Övermaskinist (10).

Björklund, C. G.

Dessutom sjutton *hamnbetjante* (5).**Varuhallarna.***Varuhallarna i stora tullhusbyggnaden i Stadsgården; rt. 59 48; st. 17 12. Expeditionstid: 7 f. m.—6 e. m.**Instruktioner m. m.* Instruktion för föreståndaren för Stockholms stads varuhallar i stora tullhusbyggnaden i Stadsgården, antagen av hamnstyrelsen den 16 mars 1914. Taxa och ordningsföreskrifter för begagnande av Stockholms stads varuhallar i stora tullhusbyggnaden i Stadsgården samt källarna i samma byggnad, antagna av hamnstyrelsen den 9 mars 1914.**Varuhallsföreståndare.**(Avlöning som *hamnbetjänt* jämte *fyllnadsarvode* å 400 kr.; ej å stat.)Milton, J. E., *hamnbetjänt, tf.*Dessutom en *varuhallsvakt*.**Slusskontoret.****Hs.***Nedre Slussgatan 3, Sö.; rt. 125 56; st. 38 89. Expeditionstider: jan. 7 f. m.—6 e. m.; febr. 8 f. m.—5 e. m.; mars 7 f. m.—6 e. m.; april—december: hela dygnet.*

Varje gång fartyg genomgår slussen betalas för fartyg kommande från in- eller utrikes ort för varje full ton av fartygets avgiftspliktiga dräktighet 5 öre, när fartyget är tomt och 7,5 öre, då fartyget är lastat, dock ej under två kronor.

Instruktion m. m. Taxa och ordningsregler för genomfart av slussen, gällande intill utgången av år 1918 fastställdes av kungl. maj:t den 31 dec. 1913.*Stat år 1917.* Utgifter: 60,694 kr.; inkomster: 90,000 kr.**Biträden (7).**

Fredin, L. O.; Andersson, A. W.

Dessutom åtta *slussbetjante* (5), av vilka två tjänstgöra såsom *förmän*; åtta *extra slussbetjante*, en *befälhavare* å slussfärjan (1,980 kr.), en *maskinist* (1,740 kr.) och en *besättningskarl* tjänstgöra under nio månader av året.

Shn.

Stockholms stads stadshusnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Stadshusnämnden.

Hantverkaregatan 1, 1 tr., K.
Se vidare nedan.

Stadsfullmäktige beslöt den 18 juni 1906 att i kvarteret Eldkvarnen å Kungsholmen uppföra ett nytt rådhus. Med ändring härav beslöt emellertid fullmäktige den 4 maj 1908 att förlägga rådhuset till kvarteret Fruktkorngen, likaledes å Kungsholmen, och att i kvarteret Eldkvarnen uppföra ett stadshus. Rådhuset är nu färdigt och taget i bruk. För att utreda, vilka av stadsfullmäktiges delegationer och styrelser kunde, sedan nödiga lägenheter beretts för fullmäktiges samlingsrum, kommittélokaler ävensom kommunal festivitetsåvång, inrymmas i den nya byggnaden ävensom låta uppgöra ritningar till densamma, tillsatte stadsfullmäktige den 18 maj 1908 en kommitté på sju personer. Den 13 maj 1909 överlämnade kommittén av dess arkitekt, R. Östberg, uppgjorda skissritningar till stadshus och »nämndhus» (det senare avsett för nämnder, som ej kunde inrymmas i stadshuset) jämte program och kostnadsberäkning. Efter samråd med delegerade från nämnder och styrelser avgav kommittén i september 1909 ett reviderat förslag, slutande på en kostnad av 7,465,000 kr., därav 6,437,000 kr. för stadshuset och 1,028,000 kr. för nämndhuset och i oktober månad ett kostnadsförslag å möbleringskostnaderna för båda husen, slutande på en summa av 405,235 kr. Stadsfullmäktige beslöt den 27 mars 1911 att uppföra stadshuset, varemot förslaget om nämndhus avsågs. Kostnaderna reducerades däri- genom till 6,500,000 kr., vartill kom cirka 500,000 kr. för möbleringen, eller inalles 7 milj. kr. Sedan dåvarande bankdirektören, stadsfullmäktigen K. A. Wallenberg som bidrag till kostnaden för stadshuset donerat 500,000 kr. och numera framlidne bankdirektören L. Fränckel till stadshusets möblering och inre utsmyckning donerat en lika stor summa, nedbringades således kostnaden till 6 milj. kr., varav hälften beslöts skola bestridas med lånade och den andra hälften med uttaxerade medel.

Att i överensstämmelse med av stadsfullmäktige för byggnaden fastställda ritningar och de närmare föreskrifter, som i ämnet av fullmäktige meddelas, ombesörja uppförandet av stadshuset utsågo fullmäktige den 15 maj 1911 en nämnd av fem för två år i sänder utsedda ledamöter och två suppleanter. Nämnden, som inom sig utser ord-

förande och sammanträder på dennes kallelse, när omständigheterna det fördrå, äger antaga tjänstepersonal, sakkunniga biträden och arbetspersonal. För revision av nämndens räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige årligen två revisorer med lika många suppleanter. Nämnden har den 26 sept. 1914 för skötsel av en del löpande ärenden inom sig utsett två ledamöter att utgöra ett arbetsutskott med närmare preciserad befogenhet. Nämndens sekreterare tjänstgör även hos arbetsutskottet. När de åt nämnden uppdragna arbetena avslutats, skall slutlig redogörelse för arbetena avgivas, varefter nämndens verksamhet, sedan revisionsberättelsen blivit slutligt prövad, skall anses hava upphört, därom hos kungl. maj:t skall göras anmälan.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads stadshusnämnd, fastställd av kungl. maj:t den 28 april 1911.

Stat år 1917. Utgifter: 650,000 kr. (att täckas 350,000 kr. av skatte- och 300,000 kr. av länamedel).

Nämndens ledamöter.

Ordförande.

Wallenberg, K. A., förutv. minister för utrikes ärendena.

Vice ordförande.

Lamm, H. F., grosshandlare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Kinander, C. E., direktör, riksgäldsfullm:s ordf.

Kinberg, A. G. H., överstelöjtnant, stadens byggnadschef.

Tengdahl, K. A., tjänsteman, stadsfullm.

Suppleanter.

Ekman, V. R., tryckeriföreståndare.

Romare, P. B., direktör, stadsfullm.

Sekreterare

(1,200 kr; ej å stat).

Malmros, N.

Nämndens revisorer.

(Utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1916 års förvaltning.)

Lilja, S. A. J., hovintendent, stadsfullm.

Wickman, C. G. T., partikassör, stadsfullm.

Lidman, C., överlärare, stadsfullm. (suppl.).

Sjöholm, G. E., grosshandlare, stadsfullm. (suppl.).

Nämndens byggnadskontor.

*Hantverkaregatan 1, 1 tr., K.; rt. 94 38,
219 80; st. 41 18; expeditionstid: 9—5.*

Avlöningar m. m. Befattningshavarnas löneförmlär är ej fastställda av stadsfullmäktige utan bestämda av nämnden. F. n. (april 1917) äro de: byggnadschef 6,000 kr., arkitekt och arbetsledare 15,000 kr., dagkontrollant 6,000 kr., tio ritare: 1,920—4,200 kr. och vaktmästare 960 kr. Konstruktör och värmeledningstekniker åtnjuta ersättning i mån av levererade ritningar.

Byggnadschef

(ej å stat).

Vakant.

Arkitekt och arbetsledare

(ej å stat).

Östberg, R.

Dagkontrollant

(ej å stat).

Karlsson, K. J.

Konstruktör

(ej å stat).

Kreüger, H.

Värmeledningstekniker

(ej å stat).

Dahlgren, W.

Ritare

(ej å stat).

Spolén, E. O. H. K.; Jonsson, S. G.; Lundgren, O. G.; Larsson, R. S.; Mattsson, C. A.; Wetterkvist, A. F.; Nordgren, A. G.; Mattsson, P.; Schold, E. G.; Wernstedt, K. M.

Shn.

Lön.

Stockholms stads lönenämnd.

Lönenämnden.

*Stora Nygatan 2 A, 1 tr., St. Telefoner
se nedan.*

Stadsfullmäktige beslöt den 26 oktober 1908 efter i ärendet väckt motion att tillsätta en kommitté för utredning om behovet av »särskilda föreskrifter angående tjänsteinnehavarnes arbetstid å tjänsterummet». Detta beslut uppreps emellertid redan den 23 november samma år, då kommitténs uppdrag utvidgades, med vidhållande om frågan om arbetstidens längd som det primära, till en granskning av löneförhållandena i allmänhet. Uppdraget avsåg dock endast sådana befattningshavare, vilkas löneförmåner reglerades av kommunen ensam, med uteslutande ytterligare av vissa kategorier befattningshavare, vilkas löneförmåner nyligen reglerats. Kommittén avgav sitt betänkande den 21 september 1909. Sedan detta remitterats till nämnder och styrelser, förelåg beredningsutskottets utlåtande i ärendet i november 1910 och började efter bordläggning under julfrierna debatteras, antogs vid en följd sammanträden i februari och mars 1911 samt fastställdes av överståthållarämbetet den 6 april 1911. För vinnande av en enhetlig behandling av stadens lönefrågor beslöt stadsfullmäktige på beredningsutskottets förslag tillsätta en särskild lönenämnd.

Lönenämnden, som består av sju ledamöter och fyra suppleanter, utsedda för en tid av två år, handhar stadens avlönings- och pensionsväsende. Nämnden upptar till behandling de ärenden, som enligt de allmänna avlöningsvillkoren överlämnats till densamma, följer noggrant tillämpningen av dessa bestämmelser, vakar över att likformighet iakttages vid bestämmande av avlöning åt extra personal, prövar jämlikt gällande bestämmelser, inträdande rätt till pension, utom beträffande folkskollärarekåren samt magistraten och rådhusrätten, i vilket senare fall lönenämnden likväl har att meddela yttrande, avger utlåtande över myndigheternas statförslag beträffande avlöningsförhållanden, och i övrigt i frågor, där sådant av överståthållarämbetet, stadsfullmäktige eller deras beredningsutskott begäres, samt ägnar slutligen sin uppmärksamhet åt lönefrågors behandling inom statsförvaltningen och inom andra kommuner. Enligt stadsfullmäktiges beslut den 27 november 1911 prövar lönenämnden på framställning av vederbörande myndigheter frågor om inträdande av rätt för befattningshavare till löneförhöjning. Genom beslut den 18 december 1916 hava stadsfullmäktige bemyndigat lönenämnden ej mindre att efter

framställning av vederbörande myndigheter avgöra frågor om inträde av förhöjda avlöningar åt viss på extra stat avlönad personal än även att efter framställning av vederbörande myndigheter meddela beslut i fråga om avlönings- och därmed sammanhängande förhållanden för viss vid stadens sjukhus och fattigvårdsinrättningar samt övriga anstalter på extra stat avlönad personal.

För granskning av nämndens räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige årligen tvänne revisorer.

Nämnden sammanträder på kallelse av ordföranden, så ofta omständigheterna därtill föranleda.

Instruktioner m. m. Instruktion för Stockholms stads lönenämnd, fastställd av kungl. maj:t den 5 maj 1911. Allmänna villkor och bestämmelser för tillämpning av Stockholms stads lönestat, antagna av stadsfullmäktige den 30 jan., 6 och 13 febr. samt 20 mars 1911, fastställda av överståthållarämbetet den 6 april 1911 med ändringar den 18 mars, 29 april och 21 okt. 1912, den 17 nov. och 11 dec. 1913, den 23 febr., 16 mars och 19 okt. 1914, 30 juni 1915, 20 mars 1916 och 19 mars 1917. Villkor och bestämmelser vid tillämpningen av den för tjänsteinnehavare vid stadens, fängvård fastställda lönestat, antagna av stadsfullmäktige den 16 oktober 1911, fastställda av överståthållarämbetet den 2 november 1911. Allmänna villkor och bestämmelser för tillämpning av avlöningsstat för ämbets- och tjänstemän hos Stockholms magistrat och rådhusrätt, antagna av stadsfullmäktige den 29 april 1912, fastställda av kungl. maj:t den 13 september 1912. Allmänna villkor och bestämmelser för tillämpning av lönestaten för polispersonalen i Stockholm, antagna av stadsfullmäktige den 10 juni 1912 (med tillägg av den 11 dec. 1913). Reglemente ang. polispersonalens i Stockholm pensionering, antaget av stadsfullmäktige den 10 juni 1912, fastställt av kungl. maj:t den 28 november 1912. Bestämmelser ang. pensionering av vid Stockholms stads brandkår anställda brandförmän och brandmän, antagna av stadsfullmäktige den 11 dec. 1913, fastställda av överståthållarämbetet den 2 jan. 1914.

Stat år 1917. Utgifter: 4,900 kr.

Nämndens ledamöter.

Ordförande.

*Juhlin-Dannfelt, C. G., auditör, stadsfullm.

Vice ordförande.

Widtskiöld, J., köpman.

Övriga ledamöter.

Forsberg, E. V., kamrerare, stadsfullm.
 *Lund, C. J., skrädderiidkare, stadsfullm.
 Sandberg, H. K. A., bankassör, stadsfullm.
 *Wassberg, A., överlärare.
 Zetterlund, C. R., kontorschef, stadsfullm.

Suppleanter.

Forsell, J. A. S:son, expeditiönsförare.
 *Hjort, C. A., kontorschef, stadsfullm.
 *af Klintberg, Gertrud, M. K., föreståndarinna.
 Malm, C. G., sekreterare, stadsfullm.

Sekreterare

(3,000 kr.; ej å stat).

Malmros, N.; rt. 164 72; st. 25 95.

Nämndens revisorer.

(Utsedda av stadsfullmäktige för granskning av
 1916 års förvaltning.)

Eklund, J. L., fabrikör, stadsfullm.
 Lindbergh, N. E., tenngutare, stadsfullm.

Lön.

Rk.

Styrelsen över Stockholms stads rättshjälpskontor och i samband därmed stående institutioner.

Styrelsen över rättshjälpskontoret.

I en år 1883 väckt motion hemställdes om anslag till avlöande av tvenne fattigsakförare samt om uppdrag åt beredningsutskottet att framlägga förslag till frågans närmare ordnande. Anslaget beviljades fr. o. m. år 1884. I avvaktan på slutligt ordnande av frågan ställdes medlen till mantalsnämndens förfogande. Nämnden antog fattigsakförare och utfärdade instruktion för dem.

År 1906 väcktes motion om omorganisation av fattigsakförareinstitutionen, vilken motion resulterade i tillsättande av en kommitté för frågans utredning. Denna avgav i slutet av år 1909 sitt betänkande. Den 27 februari 1913 beslöt stadsfullmäktige därefter inrättande av ett stadens rättshjälpskontor under särskild styrelse; kontoret började sin verksamhet den 1 oktober s. å.

Rättshjälpskontoret har till uppgift att lämna rättshjälp, däri inbegripet råd och upplysningar i rättsliga angelägenheter åt i Stockholm mantals- eller kyrkoskrivna personer, vilka äro medlösa eller icke utan att taga i anspråk de medel, som skäligen måste anses nödvändiga för eget eller familjens uppehälle äro i stånd att bekosta sig rättshjälp. Rättshjälpen lämnas kostnadsfritt, dock kan sökande av vad honom genom kontorets bistånd tillvinnes förpliktas lämna ersättning för erhållen hjälp. Kontoret skall i första hand söka åstadkomma förlikning. Rättegång, som synes gagnlös, bör avvisas. I mål angående brott, som hör under allmänt åtal, lämnas ej rättshjälp för utförande av ansvarstalan eller av svarandetalan.

Kontorets angelägenheter handhavas av en styrelse om tre ledamöter och två suppleanter, utsedda av stadsfullmäktige för en tid av två år. Styrelsens årliga räkenskap och förvaltning granskas av tvenne av stadsfullmäktige utsedda revisorer med lika många suppleanter. Kontorets chef är en av styrelsen för en tid av tre år antagen föreståndare, som till sin hjälp har ett juridiskt biträde och ett kvinnligt expeditjonsbiträde. Föreståndaren och det juridiska biträdet skola hava avlagt sådan juridisk examen, som fordras för utövning av domarämbete, samt hava förvärvat nödig praktisk erfarenhet vid underdomstol eller advokatkontor. Nämnade tjänstemän må icke vid domstol uppträda som ombud eller rättegångsbiträde ej heller under mottagningstid mottaga besök i sak, som icke rör kontorets verksamhetsområde.

Instruktion m. m. Instruktion för styrelsen över Stockholms stads rättshjälpskontor,

fastställd av kungl. maj:t den 20 juni 1913. Arbetsordning för rättshjälpskontoret, antagen av styrelsen den 23 sept. 1913.

Stat år 1917. Utgifter: 22,180 kr.

Styrelsens ledamöter.

Ordförande.

Bendixson, I. O., professor, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Juhlin-Dannfelt, C. G., vice auditör, stadsfullm.

Lindhagen, Anna J. J., barnavårdsinspektör.

Suppleanter.

Hernblom, A. G., civilassessor.

Järte, O. E. F., aktuarie.

Sekreterare.

(Avlöning se nedan.)

Silow, S. A. H. (se nedan).

Styrelsens revisorer.

(Utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1916 års förvaltning.)

Bagge, G. A., fil. lic., redaktör, stadsfullm.

Kinander, C. E., direktör, riksgäldsfullm:s ordf.

Grönwall, J. Kristina, tjänarinna (suppl.).

Skäländer, O. A., bryggeriarbetare, stadsfullm. (suppl.).

Stadens rättshjälpskontor.

Rådhuset; rt. 64 27; st. 64 27; kontorstid: 9—4 samt dessutom tisdagar och fredagar — då nästföljande dag ej är helgdag — 7—8 e. m.; mottagningstider för kontorets jurister: 9—11 f. m., 3—4 e. m. samt dessutom 7—8 e. m. de dagar kontoret är öppet å sådan tid.

Föreståndare.

(Arvode 6,000 kr.; ej å stat.)

Silow, S. A. H.; mottagningstid (se ovan).

Biträdande jurist.

(Arvode 3,000 kr.; ej å stat.)

Bergendal, E. F.

Expeditjonsbiträde (6).

Juhlin, Dagmar A. M.

Manligt expeditjonsbiträde.

(1,800 kr.; ej å stat.)

Lundborg, N. T.

Dessutom en *springgosse*.

Stockholms stads livsmedelsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Livsmedelsnämnden.

Centralsaluhallen, Kungsgatan 67 A, C.; rt. och st. »livsmedelsnämnden», se vidare nedan. Expeditionstid: 9—5; kassan: 9—4.

Omedelbart efter världskrigets utbrott tillsatte stadsfullmäktiges beredningsutskott den 4 aug. 1914 en kommunal livsmedelskommission med uppgift att vidtaga åtgärder för betryggande av livsmedelstillförseln till huvudstaden samt i övrigt verka för lindrande av de umbäranden som på grund av inträffade krigsförhållanden, kunde uppkomma. Sedan en statens livsmedelskommission den 11 aug. s. å. tillsatts, samarbetade de båda delegationerna.

Efter framställning av statens livsmedelskommission anbefallde kungl. maj:t den 31 dec. 1915 överståthållarämbetet och sina befallningshavande i länen att ofördröjligen vidtaga åtgärder för tillsättande i städer, köpingar samt större industrisamhällen, ävensom i de kommuner i övrigt, där så ansåges behöfligt, av livsmedelsnämnder, utsedda av vederbörande kommunalmyndighet och med tillräckliga rörelsemedel till sitt förfogande. Med anledning därav beslöt stadsfullmäktige den 7 febr. 1916 ombilda beredningsutskottets livsmedelskommission till en stadens livsmedelsnämnd, utsedd av stadsfullmäktige. Samma dag beslöt fullmäktige också antaga och underställa kungl. maj:ts prövning en instruktion för nämnden, varefter utsågos ledamöter i densamma.

Nämnden består av tre för två år i sänder utsedda ledamöter med lika många suppleanter. Nämnden äger att antaga erforderlig tjänstepersonal ävensom att för utförande av de åt nämnden uppdragna arbeten anlita avlönade, sakkunniga biträden och på sätt nämnden bestämmer anställa arbetspersonal. För den årliga revisionen av nämndens räkenskaper och förvaltning utses av stadsfullmäktige tvänne revisorer med lika många suppleanter.

När de åt nämnden uppdragna arbetena slutförts och senaste revisionsberättelse prövats, skall nämndens verksamhet anses hava upphört, varom hos kungl. maj:t skall göras anmälan.

Vid verksamhetens början tillsatte livsmedelsnämnden en del underavdelningar för olika grenar av arbetet. Sålunda tillsattes ett *arbetsutskott för hemmen* med uppgift att förskaffa sig kännedom om konsumenternas svårigheter i fråga om livsförnödenheter och att söka inkomma med förslag till lindring därvidlag. Vidare skulle utskottet pröva olika användningssätt för billigare men ändå fullgoda näringsämnen samt göra

dem kända bland allmänheten. Tillika utsågs ett *livsmedelsnämndens råd*, sammansatt av sakkunniga representanter för olika grenar av affärlivet, med uppgift att meddela upplysningar och råd i förekommande frågor. För överbakande av handeln med olika varor tillsattes flera *kontrollnämnder*.

Livsmedelsnämndens viktigaste uppgift blev till en början fördelningen av kompensationsvarorna. Dessa försålles först i de allmänna affärerna. Trots en tid efter annan skärpt kontroll medförde detta system emellertid så pass stora svårigheter, att man i september 1916 övergick till en försäljning med kortsystem. Två olika typer av *livsmedelskort* fastställdes, den ena för inkomsttagare med intill 2,000 kr. (grå kort), den senare för personer med inkomst mellan 2,000 och 3,000 kr. (blå kort). Vid knapp tillgång på varor äga innehavare av grå kort företrädesrätt. Såväl de grå som de blå korten äro av två slag: A-kort för hushåll på mer än 3 personer, B-kort för mindre hushåll. De senare berättiga endast till halva den veckokvantitet, som kan erhållas på A-korten. Undantag från de fastställda bestämmelserna kan göras av nämnden efter prövning i varje fall.

Utom kompensationsvarorna har nämnden fört i marknaden en mängd andra varor till billigt pris, t. ex. konserverat kött på burkar, rökt kött, konserverade ägg, ost, sill, potatis, örter, kaffe, lingon, blåbär m. m.

Genom sin *vedbyrå* har nämnden tillhandahållit mindre bemedlade stora partier av ved, kol och torv till reducerade priser. Byråns inköpsavdelning fungerar tillika som statens vedbyrå för Stockholm.

För att stimulera alstrandet av trädgårdsprodukter tillsattes en trädgårdskonsulent med uppdrag att giva råd åt koloniträdgårdsinnehavare. För ökning av arealen för potatisodling lyckades nämnden förvärva åtskilliga tomter, varvid nämnden tillhandahöll billig sättpotatis. Svamp- och bärplockningsekskursioner för folkskolebarn hava anordnats ävensom en svamputställning; i samband därmed har undervisning lämnats om lämpliga konserveringsmetoder.

Då smörtillförseln till staden visade sig allt mera otillräcklig, tillsattes en *smörregleringsbyrå*, för sått i samarbete med statens smörbyrå reglera tillförseln och försäljningen.

I medlet av maj 1915 öppnades vid slakthuset ett *paltbrödsbageri*, som med stöd av nämnden drives av privatperson, och i augusti 1916 öppnades ett *buljongkokeri* samt ett *frukt- och grönsakstorkeri*.

Lvn. I början av år 1917 öppnade nämnden en *skomakeriverkstad*, där billigare materialier tillhandahållas och undervisning i skolagning lämnas personer, som önska i verkstaden laga sina skor.

Från juni månad 1916 utger livsmedelsnämnden tillsammans med slakthus- och saluhallstyrelsen en tidning, *Livsmedelsmarknaden*, som utkommer en gång i veckan och innehåller dels sistnämnda styrelses veckonoteringar, dels meddelanden om åtgärder i dyrtidsfrågor, upplysande artiklar m. m.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads livsmedelsnämnd, fastställd av kungl. maj:t den 14 april 1916.

Stat år 1917. Utgifter 395,000 kr. (däruv 320,000 kr. för dyrtidskommittén); inkomster 50,000.

Nämndens ledamöter.

Ordförande.

***Palmstierna**, E. K., frih., riksgäldsfullmäktig, stadsfullm.

Ledamöter.

***Sandeborg**, M. O., slakthusdirektör.

***Schultz**, L. H., direktör, stadsfullm.

Suppleanter.

***Magnusson**, G. G., bankdirektör, stadsfullm.

***Stockman**, G., bankdirektör, stadsfullm.

***Nystedt**, S. P., förste stadsveterinär, direktör (se nedan).

Sekreterare.

Hildebrand, E.

Nämndens revisorer.

(Utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1916 års förvaltning.)

Falk, H. A., handlande, stadsfullm.

Örne, A. E., redaktör, stadsfullm.

Andrén, J. C., specierhandlare, stadsfullm. (suppl.).

Dahlin, N. O., detektivkonstapel (suppl.).

Livsmedelsnämndens råd.

Ahlberg, C. O., handlande (för specierhandlarna); **Johansson**, K. A. A., konsulent (för kooperatörerna); **Larsson**, L. R., handlande (för kött- och viktualiehandlarna); **Löfqvist**, G. A., handlande (för minuthandlarna); **Schager**, H. Ingeborg S., skolkökslärarinna (för hushållsangelheter); **Sjögren**, J. V., telefonmontör (för samköps- och delningslagen); **Wall**, E., direktör (för vedhandlarna).

Stockholms stads vedbyrå.

Blomqvist, E. R., överingenjör; **Karlsson**, W. E., modellsnickare, stadsfullm.; **Magnusson**, G. G., bankdirektör, stadsfullm., ordf.; **Nystedt**, S. P., direktör; **Petri**, H. J. M., syssloman; **Roos af Hjelmsäter**, J. O., civilingenjör; **Schultz**, L.

H., direktör, stadsfullm.; **Söderberg**, N. O., trafikinspektör; **Wall**, E., direktör; **Westerdahl**, N. A. E., disponent; **Öhrström**, C. A., intendent.

Kontrollnämnderna:

- 1) för minuthandeln: **Ahlberg**, C. O., handlande; **Henriksson**, J. F., handlande; **Magnusson**, G. G., bankdirektör; stadsfullm., ordf.; **Nystedt**, S. P., direktör; **Wahl**, G. A., montör, stadsfullm.
- 2) för vedhandeln: **Båge**, S. J., direktör; **Molin**, J. A. E., sekreterare, ordf.; **Petri**, H. J. M., syssloman.

Arbetsutskottet för hemmen.

Karlsson, f. Hundertmark, Hulda, fru; **Ljungberg**, f. Östergren, J. (Hanna), fru; **Schager**, H. Ingeborg S., skolkökslärarinna, ordf. (se nedan).

Nämndens kontor och avdelningar.

Då samtliga här nedan upptagna befattningar äro av tillfällig natur, har livsmedelsnämnden icke lämnat uppgifter angående befattningshavarnas arvoden.

Stat år 1917. Avlöningar 60,000 kr.

Direktörsexpeditionen.

Verkställande direktör.

Nystedt, S. P.; rt. och st. »livsmedelsnämnden»; rt. 164 38; mottagningstid: 10—11.

Ekonomidirektör.

Carlson, A. G.; rt. och st. »livsmedelsnämnden»; dessutom rt. 156 71; mottagningstid: 10—11.

Kanslist.

Johansson, Ebba.

Maskinskriverska.

Jonsson, Alma V.

Kontorsbiträde.

Lagerman, Ellen E. S. Åson.

Vaktmästare.

Asplund, G. A.

Kamrerarexpeditionen.

Kamrerare.

Mattsson, V. H.; rt. 157 41; st. 89 42.

Kamrerarebiträde.

Gustafson, J. A. Th.; rt. 157 41; st. 89 42.

Kassörer.

(rt. 157 41; st. 89 42)

Hultgren, H.; **Norman**, Hildur E. J.

Kontorsbiträden.

Gustafson, Ebba J. K.; **Sandén**, Rosa M.; **Holm**, K. B. V.

Varnavdelningen.

Varuchef.

Ternell, E. E.; rt. och st. »livsmedelsnämnden»; dessutom rt. 164 78.

Varuutlämningen.

Föreståndare.

Sandström, A. F.; rt. 157 46; st. 89 43.

Kontorsbiträden.

Jarl, Th. M.; **Stenberg, Sigrid E.**

Varumästare.

Åström, O. R.

Dessutom ett *varubitråde*.

Kompensationsavdelningen.

Föreståndare.

Lundqvist, Elsa C., rt. och st. »livsmedelsnämnden».

Kontorsbiträde.

Ekman, Mary E. K.

Saltningsmästare.

Olovsson, C. A. O.

Vågmästare.

Gille, K. J. H.; **Johansson, K. A.**

Dessutom två *arbetsbiträden*.

Smörregleringsbyrån.

Föreståndare.

Andersson, E. V.; rt. 157 46; st. 89 43.

Kontorsbiträden.

Johansson, S. E.; **Bergström, Ida C.**

Kontrollavdelningen.

Föreståndare.

Mellqvist, Blenda N. M.

Kontorsbiträde.

Tollqvist, Ingrid.

Kontrollanter.

Lagerman, A. F.; **Regnér, C. O. F.**

Arbetsutskottet för hemmen.

Konsulent.

Schager, H. Ingeborg S., skolkökslärarinna; mottagning: onsdagar 3—4.

Trädgårdskonsulenter.

Gustafsson, Märta; **Wiking, Tora E.**; **Hallgren, Karin A.**, rt. och st. »livsmedelsnämnden».

Buljong- och flottyrkokeriet.

Föreståndare.

Ahnfeldt, Siri H. V.; st. 14 95.

Dessutom tio *biträden*.

Frukt- och grönsakstorkeri.

Personalen är densamma som vid buljong- och flottyrkokeriet (se ovan).

Skomakeriverkstaden.

Österlånggatan 26, St.

Inspektör.

Hellstén, G. A.

Föreståndare.

Nilsson, A.

Vedbyrån.

Ledamöter.

Se ovan.

Sekreterare.

Hildebrand, E.

Inköpsavdelningen.

Föreståndare.

Öhrström, C. A.; rt. 164 17; st. 14 94.

Försäljningsavdelningen för ved.

Föreståndare.

Zetterqvist, O.; rt. 164 17; st. 14 94.

Försäljningsavdelningen för kol.

Föreståndare.

Pettersson, I. J. V.; rt. 164 17; st. 14 94.

Kontorsbiträden vid expeditionen.

(rt. 96 45; st. 218 86)

Söderberg, Vera E. S.; **Backe, Tora I.**; **Kållberg, A. E.**

Stockholms mjölk-nämnd.

Under hösten 1916 råde i huvudstaden en synnerligen svårartad mjölkbrist och samtidigt ifrågasattes en ytterligare förhöjning av mjölkpriset, ett förslag som från konsumenternas sida rönt stort motstånd. Under dessa förhållanden gjordes från den största leverantörsammanslutningen inom branschen, »lantmännens mjölkförsäljningsförening, u. p. a.» den 26 okt. 1916 en hemställan till livsmedelsnämnden om ordnat samarbete mellan nämnden som konsumenternas representant och föreningen. Förslaget innebar tillsättandet av Stockholms mjölk-nämnd med uppgift att tillsvidare med avseende å mjölkhandels utövande inom Stockholm avgiva utlåtande om ifrågasatta förändringar i distributionssätt, tillförsel och priser till ledning vid föreningens beslut i dylika frågor. Efter en del förhandlingar om sättet för val av representanter i den före-

Lvn.

Lvn. slagna mjölk-nämnden bifölls den gjorda hemställen av livsmedelsnämnden. Mjölk-nämnden skall enligt den slutliga överenskommelsen bestå av sju ledamöter, två utsedda av livsmedelsnämnden, två av lantmännens mjölkförsäljningsförening, en av statens livsmedelskommision och en av Stockholms mjölkhandlareförening samt en ordförande, som, där parterna ej kunna träffa överenskommelse om valet, utses av kungl. maj:t. Sedan ledamöterna utsetts och enats om val av ordförande, konstituerade sig nämnden den 10 nov. 1916. Beträffande den fråga, som föranlett nämndens tillsättande, avgavs den 28 november 1916 ett betänkande, med utförliga beräkningar rörande produktionspris m. m. och vari en höjning av mjölkpriset till 24 öre litern förklarades skäligh.

Nämndens ledamöter.

Widell, J. L., överdirektör, ordf.; **von Wachenfelt, M. W. F.**, bitr. sekreterare (utsedd av statens livsmedelskommision); **Sandeborg, M. O.**, slakthusdirektör, **Örne, A. E.**, redaktör, stadsfullm. (utsedda av livsmedelsnämnden); **Benzing, A. F.**, direktör, **Kumlin, E. W.**, godsägare (utsedda av lantmännens mjölkförsäljningsförening); **Carlsson, C. E.**, mejerist (utsedd av Stockholms mjölkhandlareförening).

Sekreterare.

Dahn, P. J., e. o. aktuarie.

Livsmedelsnämndens dyrtidskommitté.

Centralsaluhallen, Kungsgatan 67 C (mot Klaraviken), C.; rt. 17830; st. 5530; expeditionstid 10—2.

Vid 1916 års riksdag beviljades ett förslagsanslag å 5 miljoner kronor för beredande av lindring i de mindre bemedlades levnadsvillkor. För användande av detta anslag fastställdes bestämmelser genom kungl. kungörelse den 13 okt. s. å. Enligt dessa föreskrifter, skulle medlen användas huvudsakligen till anskaffande till billigare pris av livsmedel, beklädnadsartiklar och bränsle, framför allt åt barnrika familjer, i de fall där fattigvård icke utginge eller borde utgå. Statsbidrag till kommunerna skulle i regel utgå med högst samma belopp, som dessa själva anslogo för verksamheten.

Efter förslag av livsmedelsnämnden beslöt stadsfullmäktige den 20 nov. 1916 bevilja ett belopp av 300,000 kr., jämte 20,000 kr. till förvaltningskostnader, för tiden 1 dec. 1916—30 juni 1917. För verksamhetens handhavande tillsatte stadsfullmäktige den 18 påföljande december en kommitté. Sedan statsbidrag beviljats och fullmäktige den 8 jan. 1917 godkänt en av nämnda kommitté uppgjord plan, började verksamheten i mitten på samma månad.

Verksamheten omfattar följande grenar: tillhandahållande av rabattkort å vissa matvaror och bränsle, billig middagsbespisning för ensamstående samt understöd åt barnkrubbor.

Rabatten å bränsle avser ved, torv och koks men däremot icke kol samt tillkommer följande grupper:

ensamstående person med intill 900 kr. årlig inkomst (A-kort),
familjeförsörjare med intill 1,200 kr. årlig inkomst (B-kort),

familjeförsörjare med intill 2,000 kr. årlig inkomst och minst 2 personer utom sig själv att försörja (C-kort),

familjeförsörjare med intill 3,000 kr. årlig inkomst och minst 3 personer utom sig själv att försörja (D-kort),

familjeförsörjare med intill 4,000 kr. årlig inkomst och minst 5 personer utom sig själv att försörja (E-kort).

Rabatten å livsförnödenheter omfattar endast några standardvaror, till en början blott potatis, salt sill, makrill och kabeljo och tillkommer:

ensamboende person med intill 900 kr. årlig inkomst (A-kort),

familjeförsörjare med intill 1,200 kr. årlig inkomst (B-kort),

familjeförsörjare med intill 2,000 kr. årlig inkomst och minst 2 personer utom sig själv att försörja (C-kort).

Undantagsvis tilldelas C-kort även familjeförsörjare med 2,000 å 4,000 kr. inkomst, om vederbörande har minst 5 personer utom sig själv att försörja.

Rabattkort för middagsservering gälla södra kristliga föreningen för unga kvinnors matservering (»Kvinnornas kök») och Stockholms allmänna restaurangbolags restaurang Almen å Kungsholmen.

Bidraget till barnkrubborna utgår till krubbor, å vilka intagas barn, vilkas mödrar hava förvärsarbete utom hemmet och mot villkor, att kommittén får inspektera hemmen och deltaga i revisionen av krubbornas verksamhet. Inalles ha upprättats 8 barnkrubbor för sammanlagt 289 barn samt 3 barnavårnsavdelningar för sammanlagt 80 barn; dessutom hava två barnkrubbor utvidgats med sammanlagt 10 platser.

Ansökningar om rabatt å bränsle och matvaror ingivas å brödbyråns distriktsbyråer (se sid. 187) å fastställda blanketter. De provas rotevis av särskilda delegerade, som till- eller avstyrka, varefter handlingarna översändas till kommittén, som slutligt avgör. I händelse av bifall översändas rabattkortet med posten.

Ansökningar om rabattkort å middagsmåltider inlämnas till de nämnda restaurangerna och översändas därifrån direkt till kommitténs prövning.

Dyrtidskommittén.

Kämpe, K. A., byggnadssnickare; **Netzel, Laura**, fröken, stadsfullm.; **Zetterlund, A. V.**, sysselman, ordf.

Verkställande ledamot

Schager, H. Ingeborg S., skolkökslärarinna; telefoner och expeditionstid, se ovan.

Delegerade.

1. roten: **Adolfsson, G. R. N.**, kontorist; **Strandquist, N.**, poliskonstapel.
2. och 3. roten: **Carlsson, C. A.**, maskinist; **Schager, f.** Österberg, Ester Ch., fru.
4. roten: **Sjöholm, Svea**, prokurist; **Wallerius, L.**, folkskollärare.
5. roten: **Carlsson, C. G.**, fabrikör; **Kämpe, K. A.**, byggnadssnickare.
6. roten: **Fredriksson, K. G. A.**, maskinarbetare; **Hallström, K. L. F.**, snickare.
7. roten: **Lundqvist, G. R.**, telefonmontör; **Kullberg, Elisabet M. Ch.**, fröken.
8. roten: **Netzel, Laura**, fröken, stadsfullm.; **Pettersson, K. G. A.**, maskinarbetare.
9. roten: **Bratt, f.** Lilliehöök, Agnes, överstinna; **Olander, G.**, direktör.
10. och 11. rotarna: **Bergendahl, A. f. d.**, kontorschef; **Åkerblom, C. V.**, byggnadssnickare.
12. roten: **Larsson, G.**, byggmästare; **Ljungberg, f.** Östergren, J. (Hanna).
13. roten: **Dahlström, J. F. A.**, maskinist; **Zetterlund, G. E.**, tjänsteman.
14. roten: **Johansson, L. E.**, vaktmästare; **Vester, A.**, sjukkasstjänsteman.
15. roten: **Rissén, H. R.**, tulltjänsteman; **Wassén, f.** Pettersson, Amy C., fru.
16. roten: **Sahlén, A. Cecilia**, folkskollärarinna; **Skålander, O. A.**, bryggeriarbetare, stadsfullm.
17. roten: **Holst, K. F.**, bokhållare; **Sjökuist, K. V.**, skräddare.
18. roten: **Persson, B. J.**, byggnadssnickare; **Rudner, A. E.**, möbelsnickare.
19. roten: **Blomdahl, P. A.**, byggmästare; **Gustafsson, f.** Pettersson, Ruth V. M., fru.
20. roten: **Jonsson, K. J.**, snickeriarbetare; **Törnelli, f.** Weber, Gertrud, fru, stadsfullm.
21. roten: **Sjögrén, J. V.**, telefonmontör; **Åberg, A. N:son**, möbelsnickare, förtroendeman.
22. roten: **Månsson, Gertrud K.**, fröken; **Weidenhielm, C. A.**, syssloman.
23. roten: **Andersson, M.**, cigarrhandlare; **Hildestrand, B. S.**, grosshandlare.
24. roten: **Jonsson, K. J.**, snickeriarbetare (se ovan); **Törnelli, f.** Weber, Gertrud, fru, stadsfullm. (se ovan).
25. roten: **Dalborg, M.**, barnhemsföreståndare; **Nylander, K. J.**, folkskollärare.
26. roten: **Carlson, H. J.**, folkskollärare; **Forsell, J. A. S:son**, expeditionsförare.
27. roten: **Ferm, A. V.**, snickare; **Wessman, f.** Svensson, Signe A. M., fru.
28. roten: **Andersson, B. E.**, kranmaskinist; **Björckebaum, O. W.**, föreståndare.

29. roten: **Eén, O. B. L.**, verkmästare; **Seedoff, A. M. A.**, fabriksförvaltare. **Lvn.**
30. roten: **Hällkvist, K. N. A.**, sjukbesökare; **Karlén, O. J.**, möbelsnickare.
31. roten: **Engström, C. J.**, järnsvarvare; **Joelson, J. A.**, handlande; **Johansson, K. J.**, vaktkonstapel.
32. roten: **Björkman, C. O.**, tjänsteman; **Johansson, E. W.**, förtroendeman.
33. roten: **Eriksson, C. F.**, vaktmästare; **Frjöd, f.** Wahlberg, Hertha, fru.
34. roten: **Sandberg, C. A. J:son**, förmän; **Wallin, J. A.**, tf. uppborädsman.
35. roten: **Gustafsson, F. E.**, handlande; **Stark, C. Th.**, mekaniker.

Livsmedelsnämndens sparsamhetskommitté.

Med anledning av en vid stadsfullmäktiges sammanträde den 5 februari 1917 väckt motion om åtgärder för begränsning av lyxkonsumtion m. m. uppdrog beredningsutskottet åt livsmedelsnämnden att skyndsamt utreda, vilka åtgärder böra från stadens sida vidtagas för att begränsa lyxkonsumtionen och befordra nödig sparsamhet under rådande tidsläge. Vid sammanträde den 21 febr. 1917 nämnden tillsätta en »sparsamhetskommitté»; kommittén har sedermera uppdelat sig på olika arbetssektioner.

Ledamöter.

Billström, J. M., prakt. läkare; **Blomqvist, E. R.**, överingenjör; **Elvin, P. J. N:son**, tullkontrollör; **Granér, C. T.**, överlärare; **Juhlin-Dannfelt, C. G.**, vice auditör, stadsfullm., ordf.; **Karlsson, f.** Hundertmark, Hulda, fru; **Ljungberg, f.** Östergren, J. (Hanna), fru; **Sandeborg, f.** Stiegler, I. Maria G.; **Schager, H.** Ingeborg S., skolkökslärarinna; **von Seth, f.** Eberstein, Ingrid, fru; **Swenning, C. J.**, lektor; **Wallenberg, f.** Nickelsen, Alice O. C., fru.

Livsmedelsnämndens odlingskommitté.

Expedition, Centralsaluhallen, Kungsgatan 67 A. C.; rt. och st. »livsmedelsnämnden»; expeditionstid: 9—5.

Sedan lantegendomsnämnden under hand meddelat livsmedelsnämnden, att större jordområden å stadens lantegendomar skulle kunna upplåtas för potatisodling, tillsatte livsmedelsnämnden den 21 februari 1917 en kommitté att verkställa utredning och till nämnden inkomma med förslag i ärendet.

Kommitténs ledamöter.

Dahlberg, L. A., civilingenjör (se nedan); **Gustafsson, Märta**, trädgårdskonsulent; **Hammarberg, L. M. F.**, stadsträdgårdsmästare, ordf.; **Rendahl, J. F.**, kamrerare; **Schager, H.** Ingeborg S., skolkökslärarinna; **Åbergsson, Anna M. A.**, fröken.

Lvn.

Sekreterare.

Wiking, Tora E., trädgårdskonsulent.

Verkställande ledamot.

Dahlberg, L. A. (se ovan).

Livsmedelsnämndens utspisningskommitté.

Sedan livsmedelsnämndens dyrtidskommitté hos nämnden hemställt, att nämnden snarast möjligt måtte föranstalta om utredning angående åtgärder för en eventuellt behöfvig allmän utspisning, uppdrog livsmedelsnämnden den 21 febr. 1917 åt en kommitté att verkställa sådan utredning och inkomma med förslag i ärendet.

Kommitténs ledamöter.

Bergström, Gertrud K. A., skolköksinspektör;
Ingelman, f. Palmstierna, Agnes S. M. L., fru;
Nystedt, S. P., direktör; Schager, H. Ingeborg S., skolkökslärarinna; Zetterlund, A. V., sysselman, ordf.

Fördelningsnämnden för Stockholms stad.¹⁾

Stora Nygatan 5, St.; telefoner och expeditionstid se nedan.

Enligt kungl. förordningen den 13 okt. 1916 ang. regleringen av sockerförbrukningen i riket må efter den 1 november s. å. socker, avsett till hushållsförbrukning, icke säljas annorledes än mot bekommande av för ändamålet giltig kupong till sockerkort, utfärdad av folkhushållningskommissionen. I övrigt må, i den mån folkhushållningskommissionen ej medgiver undantag, försäljning av socker ske endast mot rekvisition, som är av kommissionen eller dess ombud godkänd.

Enligt samma dag utfärdad kungörelse skola sockerkorten utlämnas genom folkhushållningskommissionens försorg. Därvid äger kommissionen anlitat biträde, i Stockholm av överståthållarämbetet. Efter förslag av nämnda myndighet har folkhushållningskommissionen den 14 okt. 1916 utsett en särskild *fördelningsnämnd* för huvudstaden. Nämnden ombesörjer genom sin *sockerbyrå* — med förmedling av fastighetsägarna — fördelningen av sockerkorten samt mottager rekvisitioner från handlande, restauranger och industriföretag.

Nya uppgifter med avseende å livsmedels-

ransoneringen hava sedermera tillagts denna fördelningsnämnd.

Enligt kungl. förordningen den 19 dec. 1916 angående regleringen av brödsädesförbrukningen i riket får fr. o. m. den 8 jan. 1917 icke, utan medgivande av folkhushållningskommissionen, mjöl, vid vars framställande använts vete eller råg, eller hårt bröd, som tillverkats av dylikt mjöl, ej heller fr. o. m. den 15 i samma månad annat bröd, som tillverkats av dylikt mjöl, säljas annorledes än mot rekvisition, som är av kommissionen eller å dess vägnar godkänd, eller mot bekommande av för ändamålet giltig kupong till mjöl- eller brödkort, utfärdad av kommissionen eller å dess vägnar. Genom kungl. förordningen den 15 febr. 1917 utsträcktes regleringen att omfatta även korn- och havremjöl samt gryn och flingor av vete, korn eller havre samt risgryn. Det åligger i Stockholm överståthållarämbetet att lämna folkhushållningskommissionen erforderligt biträde vid regleringen genomförande med införskaffandet och förberedande granskning av inventeringsuppgifter, upphandling av spannmål, mjöl och bröd, meddelande av resolutioner på ansökningar om bildande av s. k. självhushåll, utlämnande av bröd-, utsädes- och förmalningskort samt övervakande av regleringen i övrigt. Jämlikt medgivande i förordningen överflyttades dessa åligganden i Stockholm på fördelningsnämnden och dess *spannmåls- och brödbyråer*. Under brödbyrån sorterade distriktsbyråer, där upplysningar i regleringen berörande frågor kunde erhållas, inventeringsuppgifter inlämnas och brödkorten tillhandahöllos respektive fastighetsägare. Då det emellertid visade sig förenat med stora svårigheter för fördelningsnämnden att medhålla det tidvis starkt forcerade arbetet med utdelning av korten, tillsatte överståthållarämbetet den 5 april 1917 en särskild *brödkortsnämnd för Stockholm* (se nedan) med uppgift att ombesörja de åligganden, som med avseende å bröd- och sockerregleringen tillkomma kommunens myndigheter (utdelning av korten etc.). Distriktsbyråerna ställdes då under denna nämnd.

Det åligger konungens befallningshavande och brödbyråerna att noga övervaka handeln med bröd och annat bakverk samt de förhållanden, som därmed hava samband. Inom varje kommun skall av vederbörligande brödbyrå tillsättas en *brödkontrollnämnd*, som såväl genom besök hos bageriäldre och handlande samt å näringsställen, varest bröd eller annat bakverk saluhålles, som ock på annat sätt skall kontrollera efterlevnaden av gällande bestämmelser. Tillträde till tillverknings-, lager- och försäljningslokaler samt upplysningar angående tillverkning och försäljning av bröd och mjöl få icke förvägras nämnden.

Nämndens ledamöter.*Ordförande.*

Nystedt, S. P., först se stadsveterinär, livsmedelsnämndens direktör.

¹⁾ Fördelningsnämnden, som är ett statens, icke kommunens organ — om än dess utgifter delvis komma att bekostas av kommunen — har dock intagits här på grund av sitt samband med kommunens kristidsinstitutioner.

Övriga ledamöter

a) för Stockholms stads sockerbyrå.

Hallgren, E. S., notarie, tf. detektivchef.
Jakobsson, U. G. W., tf. roteman, direktör (se nedan).
Ljungberg, f. Östergren, J. (Hanna), fru.

b) för Stockholms stads brödbyrå.

Hallgren, E. S., notarie, tf. detektivchef.
Jakobsson, U. G. W., tf. roteman, direktör (se nedan).
Ljungberg, f. Östergren, J. (Hanna), fru.
Nilsson, F. O. V., bageriiddkare, stadsfullm.

c) för Stockholms stads spannmålsbyrå.

Bohman, R. A., direktör, föreståndare.
Kilander, F., f. d. godsägare.
Winge, J. E., stadsmäklare.

Sekreterare.

Björkman, C. A. J.

Brödkontrollnämnd.

Hansson, S., journalist; **Jakobsson**, U. G. W., direktör (se ovan); **Magnusson**, G. G., bankdirektör, stadsfullm., ordf.; **Wallberg**, K. J., bageriiddkare; **Schumacher**, G. W., direktör.

Kontrollanter.

Helleday, T. Hj., **Jacobsson**, J. A.

Fördelningsnämndens expedition.

Stora Nygatan 5, St. (beträffande spannmålsbyrån se nedan); expeditionstid: 10—4. Telefoner se nedan.

Direktör.

Jakobsson, U. G. W. (se ovan); rt. 209 90; st. 7 28, 9 17; träffas säkrast 12—2.

Registrator.

Fagerström, W.; rt. 209 89.

Stockholms stads sockerbyrå.

Rt. 209 89, 209 90, 209 91; st. 7 28, 9 17.

Direktör.

Se ovan.

Assistent.

Björkman, C. A. J. (se ovan).

Dessutom växlande antal manliga och kvinnliga kontorsbiträden.

Stockholms stads brödbyrå.

Rt. 218 94; st. 54 80.

Direktör.

Se ovan.

Assistent.

Melkerson, C. G.

Dessutom växlande antal manliga och kvinnliga kontorsbiträden.

Stockholms stads spannmålsbyrå.

AB. Saltsjökevarns kontor, Skeppsbron 22;
 rt. 23 00, 24 01; st. 24 90.

Föreståndare.

Bohman, R. A. (se ovan); rt. 24 01; st. 24 90.

Brödkortsnämnden för Stockholm.

Maria saluhall, Hornsgatan 72, Sö.; expeditionstid: 10—4, st. 321 50.

Beträffande nämndens ålliganden se ovan (sid. 186).

Nämndens ledamöter.

Elmqvist, H. S. O., bokhållare vid byggnadskontoret; **Frick**, H. O., förste polisintendent, ordf.; **Hildebrand**, E., auditör; **Jakobsson**, G. H. V., roteman (se nedan); **Karlsson**, W. E., modellsnickare, stadsfullm.; **Nilsson**, F. O. V., bageriiddkare, stadsfullm.; **Rendahl**, J. F., kamrerare.

Verkställande ledamot.

Jakobsson, G. H. V. (se ovan).

Distriktsbyråer.

Expeditionstid 12—4.

1. roten.

Svartmangatan 23 n. b., St.; rt. 209 79.

Föreståndare.

Johansson, B. G., tf. roteman.

2. och 3. roten.

Stora Vattugatan 7, n. b., C.

Föreståndare.

Hellquist, T. G. F., tf. roteman.

4. och 17. rotarna.

Garvaregatan 4, K.; st. 69 29.

Föreståndare.

Modin, F. H. A., roteman.

23. och 29. roarna.

Polishuset, Agnegatan, Kt. st. 102 81.

Föreståndare.

Rathsman, K. W., roteman.

5. och 18. rotarna.

Kammakaregatan 28, Va.; st. 63 48.

Föreståndare.

Zettergren, C. A. L., roteman.

Lvn.

Lvn.

6. och 22. rotarna.
Vasagatan 11, C.; st. 66 17.

Föreståndare.

Ohlsson, E. L., rotaman.

7. och 8. rotarna.
Regeringsgatan 74, C.; rt. 116 92.

Föreståndare.

Sandstedt, K. G., rotaman.

21. roten.
Surbrunnsgatan 21, Va.; rt. Vasa 13 74.

Föreståndare.

Holm, J. G., rotaman.

9. och 28. rotarna.
Valhallavägen 63, Ö.; rt. 178 40.

Föreståndare.

Lindsköld, F. E. W., tf. rotaman.

10. och 11. rotarna.
Jungfrugatan 7 B, Ö.; st. 70 09.

Föreståndare.

Jakobsson, K. G., rotaman.

20. och 24. rotarna.
Linnégatan 58, Ö.; rt. 72 38; st. 153 93.

Föreståndare.

Alm, C. S., rotaman.

12. och 13. rotarna.
Tjärhovsgatan 11, Sö.; st. 312 66.

Föreståndare.

Lundberg, C. A., rotaman.

14. och 25. rotarna.
Tjärhovsgatan 11, Sö.; st. 316 55.

Föreståndare.

Ahlm, J. M., rotaman.

15. och 19. rotarna.
Hornsgatan 72, Sö.; st. 321 50.

Föreståndare.

Jakobsson, G. H. W., rotaman.

16. och 31. rotarna.
Timmermansgatan 28, Sö.; rt. 209 88.

Föreståndare.

Hesselman, S. E., tf. rotaman.

26., 27. och 30. rotarna.
Västmannagatan 92, Va.; rt. 115 11, st. Vasa 6 78.

Föreståndare.

Lagergren, R. J., tf. rotaman.

32. roten.
Handelsvägen 56, Enskede; st. Enskede 2 77.

Föreståndare.

Blomquist, K. A., tf. rotaman.

33. och 34. rotarna.
Svandamsvägen 12 och 14 n. b., Midsommar-
kransen; rt. Liljeholmen 76.

Föreståndare.

Wijkenstam, F. Th., tf. rotaman.

35. roten.
Ulvsunda slott, Kungsholms villastad; rt.
Tranebergsbro 58; st. Tranebergsbro 82.

Föreståndare.

Bergman-Paul, E. F., tf. rotaman.

Distriktsbyråernas registerbyrå.

Svartmangatan 23, St.; rt. 209 79;
expeditionstid: 6—9 c. m.

Å registerbyrån utlämnas socker- och bröd-
kort till personer, som sakna fast bostad eller
hemvist.

Föreståndare.

Andersson, C. O., f. d. poliskommissarie.

Stockholms stads nykterhetsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Nykterhetsnämnden.

Bergsgatan 36, K., rt. 219 96; st. 48 47.

Lagen den 30 juni 1913 angående behandling av alkoholister stadgar, att person, som är hemfallen åt dryckenskap och i följd därav befinnes vara farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv eller utsätta hustru eller barn, som han är skyldig försörja, för nöd eller uppenbar vanvård eller ligga fattigvården eller sin familj till last, må, i den ordning lagen föreskriver, intagas å allmän anstalt för alkoholister. Sådan anstalt är antingen av staten för sådant ändamål upprättad eller av kommun, förening, stiftelse eller annan anordnad, av konungen som allmän erkänd anstalt.

I varje kommun skall finnas en nykterhetsnämnd, som hos konungens befallningshavande gör ansökan om internering.

Efter tillkomsten av nämnda lag tillsatte stadsfullmäktige 1914 en kommitté för utredning av frågan om upprättande av en stadens anstalt för alkoholistvård och beslöto fullmäktige den 21 febr. 1916 inköpa stiftelsen Stockholms alkoholisthems egendom Eolshäll. Sedan den nämnda kommittén fått i uppdrag också att avgiva förslag till instruktion för nykterhetsnämnden, beslöto stadsfullmäktige den 19 juni 1916 med godkännande för sin del av instruktion för nämnden, att utse ledamöter i densamma.

Förutom alkoholistvården har Stockholms stads nykterhetsnämnd till uppgift att handlägga frågor rörande nykterhetstillståndet inom Stockholm ävensom att förvalta de medel, som av stadsfullmäktige anslås till nykterhetens befrämjande inom staden eller eljest ställas till nämndens förfogande.

Genom kungl. kungörelse den 17 juni 1916 förklarades, att lagen om behandling av alkoholister skulle träda i kraft den 1 augusti s. å.

Nykterhetsnämnden består av sju ledamöter och tre suppleanter, utsedda av stadsfullmäktige för två kalenderår. Av ledamöterna bör minst en vara läkare samt en representant för den kommunala fattigvården, en för den frivilliga alkoholistvården och en för den organiserade nykterhetsverksamheten inom Stockholm. Nämnden skall sammanträda minst en gång i månaden. Över sin verksamhet avger nämnden årsberättelse. Av till nämndens disposition ställda medel anvisar nämnden till Stockholms stads institutioner för alkoholistvården de belopp, som för fullgörande av deras verksamhet anses erforderliga.

För granskningen av nämndens förvaltning och räkenskaper utses årligen tre revisorer med tvenne suppleanter.

Lagar, instruktioner m. m. Lag den 30 juni 1913 ang. behandling av alkoholister. Kungl. kung. den 17 juni 1916 ang. ikraftträdande av lagen den 30 juni 1913 ang. behandling av alkoholister. Instruktion för Stockholms stads nykterhetsnämnd, fastställd av kungl. maj:t den 23 sept. 1916.

Stat år 1917. Utgifter: 125,800 kr. Inkomster: 10,500 kr. (därav statsbidrag 8,000 kr.).

Nämndens ledamöter.

Ordförande.

*von Koch, G. H., redaktör, stadsfullm.

Vice ordförande.

Petrén, D. A., med. d.r., överinspektör för sinnessjukvården.

Övriga ledamöter.

*Karlsson, W. E., modellsnickare, stadsfullm.

*Levin, A. A., professor.

Rosenius, P., handlande, stadsfullm.

Stockman, G., bankdirektör, stadsfullm.

*Zetterlund, A. V., syssloman.

Suppleanter.

*Wedberg, Ebba Ch., fröken.

Malm, C. G., sekreterare, stadsfullm.

*Lindbergh, N. E., tenngjutare, stadsfullm.

Nämndens revisorer.

(Utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1916 års förvaltning.)

Ljunggren, A., direktör, stadsfullm.

Lund, C. J., skrädderiidkare, stadsfullm.

Rytterling, A. G., tapetserare, stadsfullm.

Falk, H. A., handlande, stadsfullm. (suppl.).

Dahlin, N. O., detektivkonstapel (suppl.).

Sekreterare

(2,400 kr.; ej å stat.)

Moureau, N. C. Träffas å nämndens lokal (se ovan) måndagar 9—10 f. m. samt tisdagar 6—7 e. m.

Redogörare

(200 kr.; ej å stat.)

Georgii, N. H.

Nn.

Biträde

(1,500 kr.; ej å stat).

Sundberg, Astrid M. M.

Vaktmästare

(200 kr.; ej å stat).

Pettersson, G. A.

Alkoholistanstalten Eolshäll.

Efter framställning av stadsfullmäktiges alkoholistvårdanstaltskommitté beslöt stadsfullmäktige den 21 februari 1916 av stiftelsen Stockholms alkoholisthem inköpa stiftelsen tillhöriga

egendomen Eolshäll i Brännkyrka församling och uppdrogs åt hälsovårdsnämnden att omhändertaga anstalten och besörja dess framtida drift. Sedan stadsfullmäktige beslutat inrättande av nykterhetsnämnden, har i den av kungl. majt godkända instruktionen för denna nämnd intagits ett stadgande, att nämnden äger till Stockholms stads institutioner för alkoholistvården anvisa de belopp, som för fullgörande av deras verksamhet anses erforderliga. I uppgjort förslag till reglemente för anstalten har nykterhetsnämnden tillika föreslagit, att styrelse måtte få utses av nämnden. Reglementet är ännu (april 1917) icke fastställt av kungl. majt. Som styrelse fungerar provisoriskt en av hälsovårdsnämnden tillsatt interimsstyrelse.

Viktigare kommunala kommittéer och delegationer.

(Beträffande viktigare kommittéer, tillsatta av nämnder och styrelser, se under dessa.)

Byggnadsordningskommittén.

(Kommitté för utarbetande av förslag till ändringar i byggnadsordningen för Stockholms stad samt byggnadsstadgan för rikets städer.)

I anledning av motion, väckt den 24 sept. 1906, beslöt stadsfullmäktige den 14 jan. 1907 att uppdraga åt en kommitté av fem personer att dels utarbета förslag till de ändringar i byggnadsordningen för Stockholm, som kommittén funne nödiga, dels ock verkställa utredning om därav betingade ändringar i byggnadsstadgan för rikets städer. Kommittén har under åren 1907—1910 på grundval av ett samtidigt av en kungl. kommitté uppgjort förslag till byggnadsstadga för riket utarbetat ett tämligen fullständigt förslag till ny byggnadsordning; då förslaget till byggnadsstadga emellertid allt fortfarande är föremål för vidare bearbetning, har kommitténs arbete de senaste åren legat nere för att åter upptagas, då byggnadsstadgan fastställts.

Val av ledamöter i kommittén skedde den 25 februari 1907.

Ledamöter.

Backlund, A. R., sundhetsinspektör; **Bengtson**, N. J., byggnadsmästare; **Hammarberg**, J. P., rådmän, ordf.; **Salin**, K. E., f. d. stadsarkitekt; en vakant.

Av kommittén antagen sekreterare.

Seth, J. K. J., c. o. tjänsteman i byggnadsn:n.

Utskänkningskommittén.

(Stadsfullmäktiges kommitté för utskänkningsärenden.)

Kommittén, som tillsättes för ett år i sänder, är egentligen att betrakta som en kommission för löpande ärendens beredning och har därför införts efter beredningsutskottet, sid. 38.

Kommittén för »Industrimonumentet».

(Kommitté för resande i huvudstaden av ett monumentalt konstverk över industrien.)

Sedan en person, som tillsvidare önskade bli på onämnd (enligt vad senare blivit känt, bokbindarmästaren J. A. W. Lindmansson), erbjudit sig att till stadsfullmäktige överlämna en summa av 105,000 kr. att användas till uppställande på lämplig allmän plats i huvudstaden av en staty eller grupp som sinnebild för indu-

strien, beslöt stadsfullmäktige den 18 maj 1908 att med tacksamhet mottaga donationen samt överlämna åt beredningsutskottet att utse ett lämpligt antal personer med uppdrag att mottaga de donerade medlen, anordna pristävlan rörande förslag till det avsedda konstverket samt i övrigt bringa beslutet om dess uppställande till verkställighet. Sedan kommittén anordnat en pristävlan beslöt den i mars 1911 i princip godkänna konstnären Carl Milles' förslag »Naturkraft», under villkor att monumentet kunde utföras för det belopp, som står till kommitténs förfogande. Kommittén avgav den 25 jan. 1915 till stadsfullmäktige utredning och förslag.

Valet skedde den 21 maj 1908.

Ledamöter.

Almström, O. H., disponent, stadsfullm.; **Cederborg**, A., rådmän, stadsfullm., ordf.; **Clason**, I. G., förste intendent; **Lallerstedt**, E. J., professor; **Warburg**, K. J., professor., stadsfullm.

Stadsplanekommissionen.

Bollhusgränd 1, St.; rt. 140 45; st. 141 45.

Stadsfullmäktige uppdrogo den 29 mars 1909 åt drätselnämndens första avdelning och byggnadsnämnden att efter utredning genom en kommitté av två ledamöter från vardera av nämnda myndigheter, byggnadschefen, stadsingenjören, stadsarkitekten, en i stadsplane-frågor sakkunnig ledamot och tre av stadsfullmäktige valda ledamöter utarbета förslag till revision av stadsplanerna.

Jfr för övrigt ovan under drätsel-nämnden (sid. 47), där den utförligare redogörelsen för kommissionen ansetts böra inflyta i där lämpligt sammanhang.

Stadsfullmäktiges valkommitté.

Ang. denna kommitté, som har till uppgift att bereda vissa val inom stadsfullmäktige, se sid. 37.

Bangårdsdelegerade.

Delegerade för underhandlingar med staten ang. bangårdsförhållandena i Stockholm m. m.)

Sedan den av kungl. maj:t den 8 mars 1901 tillsatta bangårdskommittén i september 1905 avgivit sitt förslag till omgestaltning av bangårds-

Kommittéer. förhållandena i Stockholm, det s. k. Skanstulls-förslaget, huvudsakligen gående ut på västra stambanans inledande å broar på segelfri höjd över Årstaviken och Riddarfjärden samt därifrån till Karlberg och sålunda införande norr ifrån till centralstationen, och kungl. maj:t i juli 1907 uppdragit åt järnvägsstyrelsen att utreda möjligheten av en kortare förbindelseled mellan Södermalm och Norrmalm under förutsättning av en ny förbindelseled mellan Mälaren och Saltsjön genom Hammarbysjö, har järnvägsstyrelsen den 27 oktober 1910 efter samarbete med av drätsel-nämnden utsedda sakkunniga avgivit förslag till omgestaltning av bangårdsförhållandena i Stockholm, ny ingångslinje för västra stambanan, inledande av vissa förtortsbanor etc., varöver kungl. maj:t infordrat stadsfullmäktiges yttrande.

Då emellertid chefen för civildepartementet av kungl. maj:t bemyndigats att utse tvenne delegerade att med representanter för Stockholms stad vidare underhandla i frågan, innan stadsfullmäktige avgäve slutligt yttrande, beslöt stadsfullmäktige den 10 februari 1911 med beto-nande av underhandlingarnas preliminära karaktär utse tvenne delegerade att med de av staten utsedda föra underhandlingar, vartill det i remissen avsedda ärendet finnes giva anledning, med rätt för de delegerade att tillkalla sakkunniga till sitt biträde.

På grund av ändrade förhållanden hava bangårdsdelegerade tillsvidare upphört att fungera. Några sammanträden hava icke sedan år 1914 avhållits. Av nedan nämnda, av stadsfullmäktige den 10 febr. 1911 valda delegerade, har herr Lamm den 16 okt. 1913 av sagt sig sitt uppdrag.

De ursprungligen utsedda delegerade voro:

Av stadsfullmäktige utsedda delegerade.

Kinander, C. E., direktör, riksgäldsfullm:s ordf.;
Lamm, H. F., grosshandlare, stadsfullm.

Av chefen för civildepartementet utsedda delegerade.

Pegelow, F. W. H., f. d. generaldirektör; von Sydow, O. F., statsråd.

Arbetarkommittén.

(Kommitté för frågan om ordnandet av förhållandena mellan staden och dess arbetare.)

Sammanträder i drätsel-nämndens lokal Stora Nygatan 2 B, St.

Frågan om kommunens förhållande till sina arbetare har stått på dagordningen sedan år 1897, då en motion väcktes hos stadsfullmäktige om pension åt stadens arbetare. Frågan gjordes av beredningsutskottet till föremål för en utredning av särskilda delegerade, som i sitt år 1902 av-

giva betänkande tillstyrkte såväl pension som invaliditetsunderstöd enligt vissa av dem uppgjorda grunder åt stadens samtliga arbetare (även säsongarbetare). De av vederbörande kommunala myndigheter över förslaget avgivna yttranden hänskötos till en ny kommitté, som ytterligare utarbetade det äldre förslaget. I ett gemensamt yttrande över den sistnämnda kommitténs betänkande framkastade stadens arbetschefer år 1906 den tanken, att endast ett mindre antal för vederbörande verk onödgängligen nödvändiga »stamarbetare» borde erhålla de ifrågasatta förmånerna.

År 1908 väcktes hos fullmäktige ett förslag om utarbetande av en löneplan för arbetare, anställda hos gas-, elektricitets-, vattenlednings- och renhållningsverken. På förslag av styrelsen för gas- och elektricitetsverken gjordes denna motion till föremål för en gemensam utredning av arbetscheferna jämte stadskamreraren, som också den 25 april 1910 avlämnade ett »förslag till stamanställning vid Stockholms stads verk och arbeten» jämte förslag till pensionering av de stamanställda. Stamanställning skulle enligt förslaget tillkomma endast den kvalificerade drifts- och arbetspersonal, som vore onödgängligen behöfvig för vissa regelbundet återkommande, viktigare kommunala arbeten. Dessa arbetare skulle erhålla en ställning, som närmast motsvarade tjänstemännens med bestämda ålderstillägg, pension, semester etc.

Frågan om stamanställning behandlades hos stadsfullmäktige den 28 april 1913 och gällde då närmast gas- och elektricitetsverken. Beredningsutskottet hade tillstyrkt antagande av bestämmelser om stamanställning för vissa av dessa verks arbetare samt hemställt om tillsättande av en kommitté för ordnande av övriga arbetarfrågor. Detta förslag bifölls emellertid icke. I överensstämmelse med en i utskottet avgiven reservation beslöt stadsfullmäktige i stället utse en kommitté av sju bland sina ledamöter för utredning och uppgörande av förslag rörande ordnandet av förhållandena mellan staden och dess arbetare. Den 19 febr. 1917 beslöt stadsfullmäktige att vid uppkommande vakans ledamot skulle få väljas även utom stadsfullmäktiges egen krets.

Val av ledamöter ägde rum den 30 maj 1913; kompletteringsval skedde den 17 maj 1915.

Ledamöter.

Almström, O. H., disponent, stadsfullm.; Cederborg, A., rådmann, stadsfullm.; Hjorth, J. E., direktör; Karlsson, W. E., modellsnickare, stadsfullm.; Nilsson, F. O. V., direktör, stadsfullm., Palmstierna, E. K., frih., riksgäldsfullmäktig, stadsfullm.; en vakant.

Av Kommittén antagen sekreterare.

Malm, F., biträdande sekreterare och ombudsman hos vattenfallsstyrelsen.

Parntlånekommittén.

(Kommitté för utredning om åtgärder mot pantsättning av kläder och sängkläder.)

I en hos stadsfullmäktige år 1912 väckt motion hemställdes, att fullmäktige ville uppdraga åt fattigvårds- och hälsovårdsnämnderna att verkställa undersökning, huruvida och i vad mån det nuvarande systemet att mot pant av kläder och sängkläder utlåna penningar mot hög ränta kan innebära skada i hygieniskt och ekonomiskt hänseende för den enskilda och därigenom för staden som kommun, samt därefter vidtaga de åtgärder förhållandena påkalla. Sedan yttranden infordrats från de i motionen omtalade nämnderna, av vilka i synnerhet fattigvårdsnämnden kraftigt betonade vikten av en ändring i berörda avseende, beslöt stadsfullmäktige den 13 maj 1913 att tillsätta en kommitté av tre personer för att verkställa utredning och avgiva förslag rörande de åtgärder, som kunna vidtagas till förhindrande i möjligaste mån av pantsättning av kläder och sängkläder.

Valet skedde den 30 maj 1913; kompletteringsval förrättades den 20 okt. s. å. och 5 febr. 1917.

Ledamöter.

Cederborg, A., rådmän, stadsfullm., ordf.; **Hedin**, Alma I. S., fröken; **Tengdahl, K. A.**, tjänstemän, stadsfullm.

Av kommittén antagen sekreterare.

Silow, S. A. H., föreståndare för stadens rättshjälpskontor.

Alkoholistvårdsanstaltskommittén.

Den under denna rubrik i föregående årgång av kalendern upptagna kommittén har efter inrättande av Stockholms stads nykterhetsnämnd (se sid. 189) upphört.

Kommunala omorganisationskommittén.

(Kommission för granskning av det s. k. Rabeska förslaget.)

Med föranledande av en år 1911 väckt motion beslöt stadsfullmäktige den 28 maj 1912 bemyndiga beredningsutskottet uppdraga åt lämplig person att framlägga förslag till omorganisation av Stockholms kommunalförvaltning. Uppdraget lämnades den 30 i samma månad åt vice häradshövdingen, bankdirektören P. R. Rabe, som den 26 mars 1914 till beredningsutskottet avgav sitt förslag.

Den 23 april s. å. beslöt utskottet, samtligt som förslaget sändes på remiss till näm-

der och styrelser med begäran om utlåtande före årets slut, att tillsätta en särskild kommission för ytterligare förberedande behandling av ärendet. Ordförande och tvenne ledamöter skulle utses av utskottet, varjämte drätselnämndens båda avdelningar, hälso- och fattigvårdsnämnderna, gas- och elektricitetsverkens styrelse samt lantegendomsnämnden skulle anmodas utse var sin representant; dessutom skulle förslaget uppskattas av hovsman erbjudas medlemskap.

Ledamöter.

Ordf. vakant, **Rabe, P. R.**, bankdirektör, **Welin, K. G. A.**, trafikdirektör, stadsfullm., **Magnusson, G. G.**, bankdirektör, stadsfullm. (valda av beredningsutskottet); **Lamm, H. F.**, grosshandlare, stadsfullm. (vald av drätselnämndens första avd.); **Dahlberg, A. E.**, rådmän, stadsfullm. (vald av drätselnämndens andra avd.); **Andersson, L. I.**, förste stadsläkare (vald av hälsovårdsnämnden); **Sundberg, G. E.**, justitieråd (vald av fattigvårdsnämnden); **Dahlander, R.**, direktör (vald av gas- och elektricitetsverkens styrelse); **Lindhagen, C. A.**, borgmästare, stadsfullm. (vald av lantegendomsnämnden).

Av kommissionen antagen sekreterare.

Lindstedt, G. F., assessor i Svea hovrätt.

Stockholms arbetslöshetskommitté.

(Kommitté för förebyggande av arbetslöshet och mildrande av dess verkningar.)

Då den av världskriget framkallade ekonomiska krisen kunde väntas medföra en omfattande arbetslöshet, anvisade 1914 års senare riksdag ett förslagsanslag på 5 milj. kr., avsett att utgå som bidrag till kommunerna vid understödjande av arbetslösa. Villkoren för erhållande av bidrag fastställdes i en kungl. kungörelse den 28 sept. 1914. Redan dessförinnan hade kungl. maj:t i ett cirkulär den 18 aug. 1914 anbefallt tillsättande av arbetslöshetskommittéer i de olika kommunerna.

I huvudstaden fanns vid krisens början tillsatt den s. k. »Centrala understödskommittén», vilken sammanslutning medelst frivilliga arbetskrafter upprättat ett antal s. k. *hjälpbyråer* med uppgift att till mobiliserades familjer utdela understöd av kommunala och enskilda medel. Till denna sammanslutning av frivilliga arbetskrafter beslöt man anknyta organisationen för arbetslöshetsunderstödet utdelande. På förslag av en kommitté, tillsatt av Centrala understödskommittén och stadsfullmäktiges beredningsutskott, fastställde stadsfullmäktige den 4 nov. 1914 grunderna för arbetet och utsåg en kommunal arbetslöshetskommitté.

Genom 16 olika hjälpbyråer med var sin nämnd utdelades under tiden 9 nov. 1914–30 april 1915 arbetslöshetsunderstöd till ett sam-

Kommittéer.

manlagt belopp av 528,698: 09 kr. Sedermera har arbetslöshet icke varit rådande i sådan omfattning, att utdelande av understöd ansetts behöfligt. På framställning av arbetslöshetskommittén hava emellertid stadsfullmäktige anvisat medel till igångsättande av arbeten för arbetslöshetens motverkande. Arbetslöshetskommittén fungerar dock fortfarande, varjämte kommittén sökt bevara möjligheten att disponera för hjälpbyråerna använda arbetareskrafter och lokaler för eventuellt framtida behov.

Sedan till följd av brödsädesregleringens genomförande (se sid. 186) arbetslöshet uppstått bland bageriarbetarna, anslog stadsfullmäktige den 19 febr. 1917 20,000 kr. till understöd. Kommittén beslöt därefter öppnandet av en hjälpbyrå fr. o. m. den 26 i samma månad. En nämnd för fördelning av understöden utsågs av centrala understödskommittén. Understöden utgå med 1,50 kr. för man och hustru tillhopa, en krona för ensam person, som fyllt 18 år och 60 öre för ensam person över 15 men under 18 år samt 30 öre för varje inom eller utom äktenskapet fött barn, allt per dag. Av dessa belopp utgår hälften av kommunens medel, återstoden av statsmedel i överensstämmelse med föreskrifterna i kungl. kungörelsen den 19 maj 1916.

Stadsfullmäktiges val av kommittén skedde den 4 nov. 1914 och kompletteringsval den 2 april 1917.

Ledamöter.

Carlson, C. M., direktör, stadsfullm.; **Cederborg, A.**, rådmän, stadsfullm., ordf.; **Järte, O. E. F.**, aktuarie; **Karlsson, W. E.**, modellsnickare, stadsfullm.; **Kinberg, A. G. H.**, byggnadschef; **af Klintberg, Gertrud M. K.**, fröken, föreståndarinna; **von Koch, G. H.**, redaktör, stadsfullm.; **Lundberg, K. L.**, grosshandlare; **Nycander, O. J. T.**, direktör; **Schultz, L. H.**, direktör, stadsfullm.; **Wedberg, Ebba Ch.**, fröken, kassaförvaltare.

Verkställande utskott.

Järte, O. E. F.; **von Koch, G. H.**, ordf.; **af Klintberg, Gertrud M. K.**; **Lundberg, K. L.**; **Wedberg, Ebba Ch.**

Av kommittén antagen sekreterare.

Molin, A., kontorsskrivare hos fattigvårdsnämnden.

Hjälpyrån för bageriarbetare.

Regeringsgatan 86, C.

Nämnd.

Falk, H. A., handlande, stadsfullm.; **Karlsson, W. E.**, modellsnickare, stadsfullm. (suppl.); **af Klintberg, Gertrud M. K.**, fröken, föreståndarinna; **Lange, E.**, kassör, stadsfullm., ordf.; **Lagergren, D. G.**, bageriarbetareförbundets kassör; **Lind, G. H.**, trädgårdsdirektör, stadsfullm. (suppl.); **Lyberg, H. V.**, bagarmästare; **Sundvall, J. A.**, ordförande i bageriarbetarefackföreningen; **Wallberg, K. J.**, bagarmästare.

Poliskommittén.

(Kommitté för utredning ang. möjligheterna till förenklingar och besparingar inom polistjänsten.)

I en hos stadsfullmäktige den 29 juni 1914 väckt motion hemställdes om en ingående och allsidig utredning ang. möjligheterna till förenklingar och besparingar inom polistjänsten. Med anledning därav beslöt stadsfullmäktige den 22 mars 1915 tillsätta en kommitté om fem personer för att verkställa en dylik utredning. Tre av kommitténs ledamöter skulle tillsättas av fullmäktige, varefter överståthållarämbetet skulle inbjudas utse de två återstående.

Val av stadsfullmäktiges ledamöter ägde rum den 22 mars 1915; kompletteringsval skedde den 7 febr. 1916 och 5 febr. 1917. Kommittén konstituerade sig den 12 april 1915 och avgav den 4 dec. 1916 första delen av sitt betänkande (Bubih. nr 222 för år 1916).

Av stadsfullmäktige utsedda ledamöter.

Stendahl, S., grosshandlare, stadsfullm.; **Tengdahl, K. A.**, tjänsteman, stadsfullm., ordf.; **Lidman, C.**, överlärare, stadsfullm.

Av överståthållarämbetet utsedda ledamöter.

Ekström, G. L. V., poliskommissarie; **Lidberg, C. G.**, andre stadsfiskal.

Av kommittén antagen sekreterare.

Willers, E. W., notarie hos överståthållarämbetet för polisärenden.

Delegerade för underhandlingar rörande Värtahamnen.

(Delegerade för underhandlingar rörande upplåtelse till Stockholms stad av vissa områden för Värtahamnens förbättring och utvidgning m. m.)

Den i föregående kalender under denna rubrik omnämnda kommittén avgav den 4 april 1916 sitt betänkande (Bubih. nr 52 för år 1916).

Stockholms stads bostadskommitté.

(Kommitté för utredning ang. kommunala åtgärder mot oskäligen hyresstegring.)

I en vid stadsfullmäktiges sammanträde den 20 mars 1916 väckt motion hemställdes om utredning angående lämpliga åtgärder från kommunens sida mot oskäligen hyresstegring. Med anledning därav beslöt stadsfullmäktige den 1 april s. å. uppdraga åt beredningsutskottet att gå i författning om utredning rörande åtgärder, som från kommunens sida kunde lämpligen vidtagas till förhindrande av oskäligen hyresstegring,

samt framläggande av de förslag, vartill sådan utredning kunde giva anledning, med bemyndigande för utskottet att därvid även anlita särskilt avlönade sakkunniga personer.

Beredningsutskottets val förrättades den 13 i samma månad.

Ledamöter.

Cederborg, A., rådman, stadsfullm., ordf.; **Folcker, J. F.**, löjtnant, ombudsman, stadsfullm.; **Meurling, C. H. F.**, direktör; **Norén, A. J. N.**, byggnadsingenjör, stadsfullm.; **Wahl, G. A.**, montör, stadsfullm.

Av kommittén antagen sekreterare.

Bohman, A. G., kontorsskrivare vid drätselnämndens kammarkontor.

Stockholms frihamnskommitté.¹⁾

(Kommitté för utredning om åstadkommande av en frihamn i Stockholm.)

I skrivelse till stadsfullmäktige den 22 maj 1909 hemställde handelskammaren — med överlämnande av en utredning i frågan — om vidtagande av åtgärder för åstadkommande av en frihamnsanläggning vid Lindaringsområdet, söder om Värtahamnen. I en den 21 sept. 1914 hos stadsfullmäktige väckt motion hemställdes om utredning angående lämpligheten av en frihamnsanläggning i Stockholm och särskilt vid Hammarby sjö. Med anledning av dessa initiativ beslöt stadsfullmäktige den 20 mars 1916 uppdraga åt beredningsutskottet att gå i författning om utredning rörande lämpligheten av en frihamnsanläggning i Stockholm samt framläggandet av de förslag, vartill sådan utredning kunde giva anledning, med bemyndigande för utskottet att därvid anlita särskilt avlönade, sakkunniga personer.

Beredningsutskottets val av ledamöter skedde den 26 april 1916. Kommittén avgav den 21 okt. 1916 sitt betänkande (Bubih. nr 200 för 1916).

Ledamöter.

Dahlström, O. F., grosshandlare; **Johnson, A. Ax:son**, generalkonsul, stadsfullm.; **Josephson, J.**, grosshandlare; **Nylander, O. E.**, direktör, stadsfullm.; **Stendahl, S.**, grosshandlare, stadsfullm., ordf.

¹⁾ Då kommittén tillsattes först sedan föregående årgång av kalendern gått i press, hava uppgifter om densamma i stället medtagits i denna årgång.

Av kommittén antagen sekreterare och teknisk sakkunnig.

Vinberg, S. V., överingenjör, stadsfullm.

Kommittéer.

Hamnkommittén.

(Kommitté för utredning ang. omorganisation av Stockholms hamnförvaltning).

I skrivelse till stadsfullmäktige den 11 sept. 1911 framlade hamnstyrelsen ett program för organiserandet av hamnstyrelsen tillhörande verksamhetsområden, innebärande bl. a. att hamnkaptienstjänsten skulle bliva en uteslutande kommunal befattning och att för upprätthållande av allmän ordning i hamnen skulle tillsättas en hamnpoliskommissarie. I sitt den 26 mars 1914 avgivna förslag till omorganisation av kommunalförvaltningen föreslog bankdirektör Rabe inrättande av en hamndirektörsbefattning. Den 16 mars 1916 ingav hamnstyrelsen en ny skrivelse i ärendet till stadsfullmäktige. Däri föreslogs uppdelande av hamnstyrelsens tjänsteorganisation på trenne olika avdelningar, var och en under sin chef.

Innan dessa förslag ännu prövats, väcktes emellertid den 29 maj 1916 hos stadsfullmäktige en motion om tillsättande av en kommitté för utredning om hamnförvaltningens organisation. Förslaget understöddes av beredningsutskottet, som fann frågan i behov av ytterligare utredning. Stadsfullmäktige beslöt också den 30 oktober 1916 tillsätta en kommitté på fem personer med uppdrag att skyndsammast möjligt uppgöra och till fullmäktige inkomma med förslag till omorganisation av Stockholms hamnförvaltning.

Valet skedde den 20 november 1916.

Ledamöter.

Edkvist, C. J., arbetsförmän; **Hansen, F. V.**, generaldirektör, ordf.; **Roberg, Th.**, konsul, stadsfullm.; **Romare, P. B.**, direktör, stadsfullm.; **Wallenberg, J. O.**, kapten, direktör, stadsfullm.

Av kommittén antagen sekreterare.

Wirström, P. A., jur. kand., e. o. aktuarie hos kontrollstyrelsen.

Livsmedelsnämndens dyrtidskommitté.

Rörande denna av stadsfullmäktige tillsatta kommitté se ovan under Livsmedelsnämnden.

